

Спомен-медаље Војске Србије

Спој традиције и професије

Снимио Зоран МИЛОВАНОВИЋ

Новим спомен-медаљама и војним споменицама Војска Србије враћа се традицији доделе војних признања поводом важних историјских догађаја и датума, установљеној у другој половини 19. века, доделом прве грађанске Медаље за *приврженост*

Војне спомен-медаље, у складу с традицијом професије која је одувек имала изузетан значај за сваку државу и нацију, а поготову српску, представљају највиша војна признања која се, поред државних одличја, ордења и осталих одликовања, додељују за изузетан допринос у остваривању војних задатака.

Од формирања нове српске државе у Првом српском устанку, почетком 19. века, било је много, углавном нежељених прилика за војничко и ратничко доказивање. Стога су војне медаље и споменице у српској војсци од самог почетка примане као несумњиви доказ националног признања за неустрасиво пожртвовање у бојевима и несобичну прилежност у одбрани државе и народа. С временом, оне су и у српском народу постале обележје професије којој се на

овим просторима поклањају велика пажња и поверење. Постале су део војне професије.

После седам деценија обележених идеологијом у свим аспектима живота и рада, па тако и у војној професији, традиција се у Војску вратила на велика врата. Оцењујући да се увођењем војних споменица и спомен-медаља у Војску Србије, одговорној и значајној професији вратило једно од њених основних обележја, државни секретар у Министарству одбране Игор Јовичић истакао је да је спој традиције и струке веома важан за сваку војску, па тако и за Војску Србије.

– У претходном периоду, наша војска имала је одређена војна признања, као врсту неновчаних награда за успех постигнут у извршавању професионалних задатака или одређен број година проведених у Војсци, али то нису биле спомен-медаље везане за нашу војничку и националну традицију. Биле су то, на пример, плакете, значке, дипломе... Међутим, медаље у овом облику, у коме су сада конкретно установљене, током последњих седам деценија нису додељиване. Сагледавши искуства страних армија дошли смо на идеју да, поред државних одличја, уредимо и војна, у складу с нашом војничком традицијом.

Установљене спомен-медаље представљају највиша војна признања која баштине традицију наших одличја од пре два века, стицајем околности заборављених и занемарених. Наша је обавеза била да наставимо прекинуту традицију и вратимо их у пуном сјају Војсци Србије, што смо, после више од три месеца интензивног рада, првенствено у Управи за традицију, стан-

МЕДАЉЕ РАЗЛИЧИТОГ СТЕПЕНА

Установљено је укупно осам врста војних спомен-медаља, уз још две групе војних споменица које се додељују приликом обележавања јубиларних годишњица Војске Србије.

Војне спомен-медаље додељују се за ревносну војну службу (10, 20 и 30 година), за рањавање у борбеним дејствима (једно, два и три рањавања), за учешће у борбеним дејствима (на територији СФРЈ, СРЈ и Републике Србије), за учешће у мултинационалним операцијама (на општим, логистичким и командно-штабним дужностима), за изузетне резултате у војној служби (за официра, подофицира, професионалног војника, војног, односно државног службеника и војног намештеника односно намештеника), за достигнућа у спорту, за допринос систему одбране Републике Србије и за изузетан допринос систему одбране Републике Србије.

Ових дана одређени број медаља из прве серије, то јест „нулту“ серију, заједно са њиховим уверењима, Управа за традицију, стандард и ветеране предаће Војном музеју на трајно чување, да би на тај начин, заједно са ранијим војним одликовањима и споменицама, заувек постале део богате ризнице војне историје и војничких традиција српске војске.

дард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране и учинили. Спомен-медаље имају изузетан значај у Војсци, и у сагледавању односа који држава има према тој веома важној професији и у нивелисању односа у војсци. Зато смо установили медаље различитих степена и класа, за учешће у борбеним дејствима, мировним операцијама, ревносну службу, рањавање. Установили смо медаље и споменице за достигнућа која карактеришу војну професију и систем одбране – истиче државни секретар Игор Јовичић.

Прве новоустановљене спомен-медаље додељене су 15. фебруара, на Дан државности и Војске Србије. Тако ће, према речима државног секретара, бити и надаље.

– Спомен-медаље и споменице представљају признања која се, по правилу, додељују приликом обележавања значајних датума или догађаја. То је признање државе за труд уложен у извршавању одговорних војничких задатака или поводом јубиларних годишњица, признање које се уручује на одређени, церемонијалан начин. Зато је додела таквих признања везана за празнике и одређене датуме, значајне за државу и народ. Поводом Дана Србије и Дана Војске, министар одбране Драган Шутановац доделио је недавно укупно 416 војних спомен-медаља. Међутим, у наредном периоду, тачније на пролеће, чека нас додела још једног броја војних спомен-медаља као што су на пример оне за ревносну војну службу, за учешће у борбеним дејствима и за достигнућа у спорту – каже Јовичић.

Говорећи о критеријумима за доделу медаља, начелник Управе за традицију, стандард и ветеране пуковник Слађан Ристић нагласио је да су они за сваку војну спомен-медаљу другачији, али су сви уређени у складу са *Правилником о војним спомен-медаљама и војним споменицама и Правилником о врстама признања и не-*

новчаним наградама и критеријумима за њихову доделу.

– Приликом израде критеријума хтели смо да избегнемо инфлацију медаља и споменица, какву смо некада, крајем прошлог века, имали и каква и данас постоји у неким страним армијама. Ограничавајући њихов квантитет, трудили смо се да дамо значај квалитету, разлозима због којих су установљене, односно напорима и пожртвовању које војне спомен-медаље подразумевају. Такав став је одувек био присутан у српској војсци и у складу је с традицијом којој смо се вратили.

Критеријуми за добијање медаља су високи, што доприноси да војну спомен-медаљу заиста могу понети само најбољи. О томе смо посебно водили рачуна током израде *Правилника* на коме је радио цео стручни Радни тим, у чији састав су били укључени многи компетентни представници из организационих јединица Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије. Међутим, морам истаћи да су знатан допринос на изради неких од постојећих решења дали мајор Јовица Милак из Управе за људске ресурсе Генералштаба Војске, а у погледу њиховог изгледа, техничког уређења и саме израде велику креативност показали су мајор Мирослав Секуловски и војни службеник Весна Балтић из Сектора за људске ресурсе Министарства одбране. ■

Душан ГЛИШИЋ